

Kmet je prodal lani po leti svojo pšenico, ker je nujno rabil denar, po 8 in 9 K kg. Spekulant jo prodaja danes po 16 K in še višje in kaj stane moka, smo že omenili prej.

Denar je vsak dan manj vreden. Blago, katero nam spravljajo razni prekupci, je vsak dan dražje. Trgovci, ki so postali bogataši že iz časa vojske, se grabežu po ljudskem imetju ne morejo odvaditi, pravijo, da morajo živeti, kot so živeli nekdaj in še boljše. Kmet, ki dela in trpi, z njim delavec, uradnik in obrtnik pa po mnenju bogatinov nimajo iste pravice do življenja. So manj vredni ljudje, ker so za časa vojske trpeli in krvaveli v strelskih jarkih, medtem, ko so današnji bogatini sedeli na varnem doma, so delali za državo in svoj žep, so dosegli že med vojsko to, kar so hoteli, bogastvo in ča t. Postali so bogati in močni na račun ljudstva že v Avstriji ter si iste pravice lastijo tudi v Jugoslaviji! Ali naj res pade vso revno ljudstvo pred temi molohi in krvosesi na kolena? Ali je res samo tisti človek in pravi podanik naše države, ki je bogatin, ali pa po protekciji postavljen kot velikaš na kako zvišeno uradniško mesto? Ali so vsi drugi dobronamerni in pošteni državljani samo uboga revna para, katero treba narediti poslušno na ukaz moči in denarja, če treba s priganjalko. Ubogi slovenski narod! Kako se je nekdaj veselil naše Jugoslavije! Danes jo še ljubi. Pa ne krvosesi, ki vidijo v njem samo ubogo rajo. Vi trinogi na visokih mestih, vi bogatini, ki ste izdelali in izsesavate kri ubogega slov. trpina, vi, ki se štejete med hrbtenico naše države, pa ste le njeni grobokopi, vi milijonarji, bankirji, in bogatini, pravite, da hočete ustvariti močno in mogočno Jugoslavijo, pa ji kopljete le grobnico, spametujte se že enkrat in ne čakajte na takrat, ko bo prepozno, kajti šiba božja zna zadeti vas huje kot nas uboge reveže. Ne tlačite več slovenskega ljudstva in spametujte se, dokler še ni prepozno.

Ogromni državni izdatki.

Beograd, dne 7. maja 1922.

Same milijarde in milijoni.

Prav nič se niso spametovale stranke, ki so v sedanjih vladi. Dasiravno jadramo v gospodarski propad, vendar še venomer razmetujejo davčni denar in drž. last na vse štiri vetrove. Nobena pametna beseda ne izda prav nič. Ko se je meseca januarja predložil poslanecem državni proračun, ki je znašal nič manj nego izdatkov v letu 1922

nad 26 milijard kron, to je 26.000 milijonov,

so se začeli celo pametnejšim in treznejšim ljudem iz vladnih strank ježiti lasje. Splošni klic je bil: Tako ne more iti naprej! Zmanjšajmo izdatke, posebno tam, kjer niso potrebni.

In izvolili so se odbori, kateri so imeli nalogo, da zmanjšajo izdatke. Dobre tri mesece že tuhtajo in računajo. A kaj so izračunali? Zmanjšali so izdatke tam, kjer bi jih morali povišati, a zvišali so izdatke ali pa pustili pri starem tam, kjer bi se lahko prihranili težki milijoni!

Invalidom in sirotam so črtali 123 milijonov K, a za vojsko so določili ogromno svoto nad 4 in pol milijarde kron. Za kanone in za nepotrebno krvoprelije so zvišali proračun od lanskega leta nič manj nego za 1 milijardo 337 milijonov, 120.389 kron!

Pri vseh drugih ministrstvih, ki so namenjena za ljudsko korist, so črtali, pri vojni pa ne! Še za nepotrebne

manevre so določili 30 milijonov kron!

Na korist kanonov, oficirjev in vsega, kar vojska potrebuje ali ne potrebuje so hoteli vreči na cesto nad 400 milijard cestarjev v Sloveniji. Kaj jim mar naše ceste, samo da imajo armado in kasarne! Bolnišnice so hoteli odpraviti, ker je treba novca za vojsko, ubogim železničarjem, siromašnim železniškim in drugim državnim vpokojencem so odrgnili borno skorjico kruha. Bedni položaj večine duhovščine ne marajo zboljšati. Po mnenju vladnih strank naj vsi ti stradajo. Kaj tem brezsrčnejšem to mar!

Civilno listo kralja so zvišali na svoto

24 milijonov kron!

Za ta povišek so glasovali: demokrati, Srbijanci in samostojneži.

Za zunanje ministrstvo, ki ni storilo za državo in za državljane prav nič dobrega, so vladne stranke celo zvišale svoto v proračunu za »malenkostno« svoto 10 milijonov 253.168 K, tako, da znaša celotni izdatki ministrstva za zunanje zadeve

147 milijonov 501.958 kron!

V katere svrhe se uporabi ta neznošna visoki znesek? Naštem samo nekatere:

Ministrstvo zunanjih del (pisarne v Beogradu) 42 milijonov 5.520 K ali ravno za polovico več kot leta 1921. K temu še pride šest milijonov 994.860 K kot dodatki za draginjo.

Za zastopstvo v tujih deželah plačamo 20 milijonov kron rednih in okoli 78 milijonov kron »izrednih« izdatkov. Ti »izredni« izdatki so za podkupovanje časopisov (okoli 10 milijonov), za špijonažo (20 milijonov), za potovanja visokih gospodov (8 milijonov) in tako dalje in tako dalje. To vse so odobrile stranke, ki so sedaj v vladi, med njimi slovenski demokrati in samostojneži.

Kako malenkostna je v primeri s svotami vojske in zunanjih zadev svota, katero so določile vladne stranke za poljedelstvo! Samo okoli 440 milijonov K. In od tega dobi Slovenija samo 38 milijonov. Nad polovico te svote gre zopet samo za uradništvo. Celo Srbi

sami so se skandalizirali, da je minister Pucelj Slovenijo v gospodarskem oziru tako zanemarljivo.

Ne maramo naštevati vseh gorostastnih števil. Nov proračun, ki ga bodo te dni dobili poslanci v razpravo za leto 1922-23 ne bo nič mnogo manjši kot prvi. Kam to vodi? Zopet višje in nove davke nam bodo napravili. In vsega tega so predvsem sokrivci demokrati in slovenski samostojneži, če bi glasovali v finančnem odboru z našimi poslanci, bi se dalo prihraniti milijarde. A poslanci Samostojne glasujejo z vladno večino za ogromne izdatke. Ko pridejo pa med ljudstvo pa tajijo, kakor tat pred sodnijo.

Politični ogled.

KRALJEVINA SHS.

Narodna skupščina je začela zopet zborovati minulo sredo. Pravijo, da se bo začel parlament pečati z državnim proračunom, katerega bo pretresaval 45 dni. Naši ministri razmišljajo: katere amerikanske posojilne ponudbe bi se oklenili in kako bi sestavili program za svečanosti pri kraljevi poroki. Med časom, ko ni delovala narodna skupščina, so zborovali razni odbori in odseki. Finančni odbor se je pečal z znanjšanjem proračunov ministrstev trgovine ter šum in rud.

GENOVSKA KONFERENCA.

Antanta je v lepih besedah naglašala rešitev splošnega gospodarskega položaja, mislila je pa samo na svoje koristi. Še več: vsaka od »zmagovitih« držav se je hotela okoristiti z vsem in proti vsem. Posledice niso izostale. Danes so zavezniki razdvojeni in razprti, kot še nikdar poprej. Angleški listi javno in odločno pozivajo vlado, da prekine zveze z Francijo in tudi Lloyd George se je izrazil v Genovi, da francoski nastop razrešuje Anglijo vsake obveznosti in vseh obzir. Francija se je oklenila Belgije, naj jo ima, Anglija bo pa šla svoja pota ter si bo iskala prijateljev, kjer ji drago. — Odločna izjava angleškega zastopnika je Francoze zelo ohladila. Bili so že na tem, da zapustijo konferenco, sedaj so se pa premislili in na vso moč povdarjajo zopet svoja prijateljska in zavezniška čustva do Anglije. Angleški zastopnik je izjavil, da bo Anglija na vsak način podpirala Nemčijo v zahtevi enakopravnega stališča v Evropi, pa če bi tudi morala riskirati svoje vojne odškodnine. Rusi se protivijo z vso odločnostjo antantnim zahtevam, ki imajo namen, spraviti Rusijo kolikor toliko v kolonijalne odnose. Antantne zahteve gredo celo tako daleč, da bi se vmešavale v ruske notranje zadeve. Rusi tega ne puste: mi vam pustimo vaše notranje homatije, vi pa ne gledajte preko naših mej. List sovjetske vlade odločno povdarja, da ruska gospodarska politika, zastopana na genovski konferenci, ne pomeni popuščanja ali celo preloma komunizma. Če hoče antanta konferenco razgnati, naj jo razžene, Rusija bo mirno čakala, da notranji neredi in slabo gospodarstvo v sami antanti privedejo evropske mogotce do drugega pojmovanja.

Naša zborovanja.

V Slivnici pri Mariboru se vrši v nedeljo, dne 14. maja ob 8. uri dopoldne v društvenem domu politično zborovanje Slovenske ljudske stranke. Politično poročilo poda g. prof. Vesensjak. Naše somišljenike vabimo, da se zborovanja sigurno udeležijo.

Dr. Korošec 21. maja v Slovenjgradcu! Dne 21. maja (v nedeljo) ima dr. Korošec ob 10. uri dopoldne v hotelu g. Antonije Goll (pri pošti) shod Slov. ljudske stranke. Kmetje, delavci in obrtniki slovenjgraškega okraja! Udeležite se shoda v najobilnejšem številu!

Shod SLS v Selnici ob Muri, v nedeljo, dne 7. maja pri veleposestnici Tereziji. Gornik se je izborno obnesel. Navzočih je bilo blizu 200 ljudi, izmed teh šest županov. Vlada je poslala svojega zastopnika g. dr. Mulačeka. Pred shodom se je pravilo, da mislijo nasprotniki priti motit. A ta strah je bil prazen. Samostojnežev sploh pri nas ni, in če je kateri, ga je sram do dna srca. Navzoči socialni demokrati so pa mirno poslušali in vse govore, tudi obsojanje lastne stranke odobravali. Shodu je predsedoval vrh župan selniški g. Miroslav Očkerl. Govorili so narodni poslanec Roškar, posestnik Gungl iz Jarenine, ki je razkrinkal samostojne sleparje in župnik Evald Vračko. Posebno zadnji je žel za svoja razmotrivanja burno odobravanje. Vse je glasovalo za 11 resolucij, ki jih je prebral. Cel št. IIj je v taboru SLS, ki ima pod svojim okriljem tudi »Viničarsko zvezo«.

Na Gomilskem v Savinjski dolini je bil v nedeljo, 7. maja političen shod, na katerem so se v prav lepem številu zbrali pristaši Slov. ljudske stranke in Kmetске zveze. Bilo je tudi nekaj pripadnikov drugih strank. Predsedoval je naš vrli pristaš Rančigaj iz St. Jurja pod Taborom. Govoril je poslanec dr. Hohnjec. Zborovalci so njegova izvajanja sprejeli z velikim odobravanjem ter so soglasno izrekli zaupanje poslancem Jugoslovanskega kluba. V resolucijah, ki so bile sprejete, protestirajo zborovalci zoper nakane beograjske vlade, ki hoče uničiti krščanski značaj šolskega pouka v vseh naših šolah, počeniš od ljudskih šol. Protestirajo zoper postopanje vojaških oblasti s slovenskimi vojniki ter zahtevajo, da se z vojniki postopa po človeško in pošteno, da se slovenske vojske premesti v domače kraje, da se številjo vojaštva zmanjša in vojaška služba skrajša. Zahtevajo, da se čimprej izenačijo davki v celi državi. Protestirajo proti davku na kmetске vozove, koleselje in proti temu, da se tak voz, če tudi bi imel nad seboj streho, takoj smatra za kočijo, ki je podvržena davku. Zahtevajo regulacijo potoka

Boljske. Nujno zahtevajo od vlade, da se takoj letos počne z zgradbo novega mosta preko Savinje pri St. Petru, ker je neposredna nevarnost, da se začasni most zruši, pri čemer se lahko zgodi velika nesreča; nov most neodložljivo zahtevajo gospodarski interesi ne samo Savinjske doline, marveč tudi sosednih pokrajin.

V Dramljah je priredila naša živahno delujoča Kmetška zveza zadnjo nedeljo dva sijajno obiskana shod: enega pri fari po prvem svetem opraviilu, drugega pri podružnici Sv. Uršule po poznem svetem opraviilu, oba pod milim nebom. Na obeh shodih je poročal naš neumorno delavni poslanec Krajnc o notranjepolitičnem položaju. Tajnik KZ Krajnc je govoril o naši zunanji politiki, ki bi lahko prinesla naši državi prijateljstvo in mir; s svojim militarizmom, s svojo odvisnostjo od Francozov in sovražnostjo do Rusov pa spravlja naša vlada državo naravnost v vojno nevarnost! Na obeh shodih se je s svojim otročjim, župana ne vrednim nastopom prasklavljal drameljski župan Jesešek, ki je z gručo krog sebe zbrano, skušal shod motiti, da ljudstvo govornikov KZ ne bi slišalo. A ljudstvo, ki pripada sedaj po veliki večini KZ, se ni dalo motiti; vztrajno je poslušalo in slednjič sprejelo več običajnih resolucij in med njimi tudi sledečo gospodarskega značaja: drameljski zborovalci zahtevamo, da vlada omogoči vinogradnikom nižjo ceno za galico, ki naj pride čez mejo brez carine ali vsaj z znižano carino. Galica in sol se naj razdeli med ljudstvo pravično in pametno. Odločno protestiramo proti temu, da bi se pri imenovanjih nabavah in razdelitvah soli in galice dajale prednosti pristašem Samostojne.

Sv. Andraž pri Velenju. V nedeljo, dne 7. maja se je pri nas vršil jako dobro obiskan shod KZ, ki je ponovno pokazal, da stoji cela župnija v taboru Kmetске zveze. Predsedoval je predsednik krajevne organizacije KZ gospod Leonard. Poslanec Vladimir Pušenjak je obširno razpravljal o boju za doseg avtonomije, o delovanju vlade, o najnovejših političnih in gospodarskih vprašanjih, o agrarni reformi in o proračunu. Zborovalci so z navdušenjem odobravalji izvajanja govornika in izrekli zaupnico Jugoslovanskemu klubu. Po shodu se je vršilo zborovanje najuglednejših mož s poslanecem radi graditve ceste, šolskih razmer, nujnih posojil, ustanovitve posojilnice, zavarovalnic itd.

Rečica ob Savinji. Pod predsedstvom župana M. Blekač se je vršil pri nas v nedeljo popoldan lepo uspešni shod KZ. Poslanec Pušenjak je razpravljal o političnem in gospodarskem položaju, nadalje o izenačenju davkov, davčni reformi in o proračunu. Po govoru se je razvila živahna debata o davku na poslovnih promet, olajšavah na železnici itd. Poslanec je obljubil, da pride o počitnicah za daljša v okraj in se bo posvetoval v vseh župnijah z župniki v vseh gospodarskih zadevah. Sprejeta je bila soglasno resolucija, s katero se izreka zaupnica Jugoslovanskemu klubu in izražajo pogloblitve zahteve prebivalcev okraja Gornjigrad.

Tedenske novice.

Za naše vojne ujetnike. Poslanca Jugoslovanskega kluba Krajnc in Skoberne sta vprašala našega zunanjega ministra, kaj namerava ukreniti, da se naši vojni ujetniki, kateri se še nahajajo v Rusiji in Italiji, čimprej vrnejo iz ujetništva, v katerem se že nahajajo toliko let. Ko dobimo tozadevni odgovor, ga bomo priobčili.

Za slovenske cestarje so se v Beogradu v finančnem odboru energično potegnili slovenski poslanci. V seji 3. t. m. je poslanec Franjo Žebot obširno govoril o tej zadevi. Zahteval je, da se ne sme ne enega cestarja odpustiti, ker bi s tem upropastili i naše ceste. Odločni nastop naših poslancev je imel uspeh. Sklenilo se je, da ostanejo vsi cestarji v službi, tudi tisti, katere se je bilo odpustilo. Ako bi se kakemu cestarju kljub temu godila krivica, naj se nemudoma obrne na enega naših poslancev ali pa naravnost na Jugoslov. klub, Narodna skupščina, Beograd.

Boj za bolnice v Sloveniji se je dovršil v seji finančnega odbora dne 6. t. m. Ko so Srbijanci in demokrati pri začetku seje nameravali brisati več postavk iz proračuna, sta se poslanci Žebot in dr. Dulibič energično uprta tej nameri. Dosegla sta, da ostanejo vse bolnišnice v Sloveniji kakor dosedaj, a dovolilo se je še celo devet milijonov dinarjev več za hrano, zdravila in opravo. Po 1. januarju 1923 pa preidejo bolnice v oskrbo samouprave. Nekoliko strežnikov iz Slovenije se na zahtevo referenta dr. Stemparja premesti v južne kraje.

Drago državno posojilo. Naša vlada išče po celem svetu državno posojilo. Na seji ministrskega sveta dne 8. t. m. so razpravljali o državnem posojilu, ki ga nam ponuja Amerika. Posojilo bi znašalo v gotovini 30 milijonov dolarjev ali dobili bomo samo 24 milijon v dolarjev. Obrestna mera znaša 8 odstot., kar znaša od 30 milijonov v prvem letu 2.400.000 dolarjev obresti. Torej bomo dobili od vseh 30 milijonov dolarjev izplačanih samo 21.600.000 dolarjev. V blagu, bržčas vojno gradivo, bomo dobili posojilo 87 milijonov, od te svote se odštejejo 8 odstot. obresti v znesku 5 milijonov 600.000 dolarjev, provizija znaša 12 odstot., tako da bomo namesto posojila v znesku 70 milijonov dobili samo 45.900.000 dolarjev. To posojilo je tako strahovito drago, da nas bo gospodarsko upropastilo, zlasti, ker smo že tako zadolženi do ušes!

Nečuvna lumparija Mermoljeva. V Selnici ob Muri se je vršil zadnjo nedeljo shod SLS. Na shod je hotel priti tudi v svoji predrznosti zloglasni Mermolja, ki daleč na okoli nima ne enega pristaša. Če bi bil prišel na shod, bi ga bilo ljudstvo zmlelo. Vendar se je zbal. Za svojo varnost si je naročil pri okrajnem gla-